

Jess Baker, Rod Vincent - Süper Yardımcı Sendromu

Çevirmen: E. Gülsen Yüksel, Timaş, s.27-29

Sizce de hayattaki en önemli şeyler için bu kadar az yönergeye sahip olmamız biraz tuhaf değil mi? Mesela sizden romantik bir sevgili olmayı bilmeniz bekleniyor fakat bunu nasıl başaracağınızı öğrenebileceğiniz bir eğitim programı mevcut değil. Bir sabah kalkıyorsunuz ve kendinizi bir ergenin annesi olarak buluyorsunuz ama bunu becerip beceremediğinizi test edecek bir sınava dahi tabi tutulmadınız. İş yerine geldiğinizde artık takım lideri olduğunuz size tebliğ ediliyor ama gözünüzün önündeki tek rol model berbat yöneticileriniz. Bunlara benzer sayısız örneği art arda sıralamamız mümkün. Peki ya çatışmaları çözüme kavuşturmak ya da parayı yönetmek söz konusu olduğunda ne yapıyoruz? Ya birine yardım etmemiz gerektiğinde?

Hepimiz yardım etmenin aslında ne kadar sıradan bir eylem olduğunun bilincindeyiz, ancak hemen hemen hiçbirimiz bu eylemi analiz etmeyi aklımızdan geçirmedik. Yardım etmenin ne anlama geldiği veya nasıl iyi bir yardımcı olunabileceği sorularına doğrudan yanıt arayan kitapların sayısı da insanı şaşkınlığı sevk edecek kadar az. Bakım vermeyi meslek olarak icra eden insanlara dahi yardım etme sanatı hakkında tahmin edebileceğinizden daha az sayıda eğitim veriliyor. Bu eğitimlerde de teknik becerilere vurgu yapılıyor, oysa bu beceriler, gerekli olsa da, kendi başlarına yeterli değil. Eğer yardım kavramını bileşenlerine ayırabilir ve işleyen tüm parçalarını teker teker irdelersek neden bazen yanlış sonuçlar doğurduğunu da daha iyi anlayabiliriz.

Gelin işe yardım kelimesinin sözlük karşılıklarına bakarak başlayalım. Yardım kelimesi Oxford İngilizce Sözlüğü'nde "birine hizmet ya da maddi yardım teklif ederek onun bir işi yapmasını kolaylaştırmak veya mümkün kılmak" olarak tanımlanır. Bu tanıma "teklif" kelimesini içerdiği için seviyorum, çünkü bu haliyle bir tür müzakereye olanak tanıdığı gibi, yardım edilene reddetme olanağı da

sunuyor. Şahsen yukarıdaki tanımın biraz daha sınırlandırması ve sadece talep edildiğinde verilen desteğin “yardım” olarak addedilmesi gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca bu tanımlamada eyleme geçmeye güçlü bir vurgu yapılmış. Yukarıdaki tanımlama bir başkası için bir eylemi kolaylaştırmayı tarif ediyor, ancak sadece yanında durup varlığınızı hissettirerek de birine yardım etmeniz mümkün. Burada yaptığım anlamsal açıdan bir kusur bulmaya çalışmak değil. Yardımın farklı türlerini incelediğimizde destekleyici yardımın çoğu zaman göz ardı edildiğini fark ediyoruz. Terapistler insanların yaşam içinde bir şeyler olmalarına yardım eder: Daha sakin olmalarına, kendilerini olduğu gibi daha fazla kabul etmelerine. Sözlükteki tanımlamaya dönersek, yardım etmenin “hizmet sunmak ya da maddi destek”ten fazlası olduğu muhakkak. Sempati, şefkat ya da sevgiye ne demeli? İşte yine destekleyici yardımın göz ardı edildiğini görüyoruz. Gelin şimdi amacımızla örtüşen alternatif bir tanıma daha bakalım: Karşımızdaki insana –onun rızasıyla ve ihtiyaç duyması halinde– kaynak, bilgi, uzmanlık ve/veya destek sunarak onun için bir şeyi kolaylaştırmak ya da mümkün kılmak.

Araştırma Sorusu: Yazar, deneme boyunca *yardım kavramını* dil, yapı ve düşünce örgüsü üzerinden nasıl yeniden tanımlar?